

SAKARI

Sakari ka Asee, waati tia sɔɔra ba ben sɔmburu kua. Adama ben gari kun s̄aa tia. Asee u Isireliba kirɔ kuawa bu ka Yinni Gusunɔn s̄aa yeru bani. Ma Sakari u gerua ye ya sia wee ye ya ka handuniagibu kpuro ȳa. Win k̄asi dabi ni u wan s̄ɔ, u tɔmbu kirɔ kua bu ka ḡɔru ḡɔsia. U n̄ɛɛ, sunɔ w̄in n̄ɔɔ m̄wɛɛru Gusunɔ u kua, u koo na u bandu di kpa u tɔmbu yaka yorun di.

Sa ko kp̄i su tire ten gari b̄onu ko yiru.

Tire ten kpunaa

1. Sakarin k̄asi ni u wa ka win kirɔba, wiru 1n di sere wiru 8.
2. Ye ya koo kooɔa sia, wiru 9n di sere wiru 14.

SAKARIN K̄ASINU

Yinni Gusunɔ u win tɔmbu

sokumɔ bu wurama

¹ Darusin bandun w̄ɔɔ yirusen suru n̄ɔɔba itase sɔɔra Yinni Gusunɔ u ka win s̄omɔ Sakari, Berekian bii, Idon debubu gari kua u n̄ɛɛ,

² n̄ɛ, Yinni Gusunɔ na ka b̄ɛɛn baababa m̄ɔru kua too.

³ Yen s̄ɔ, na b̄ɛɛ s̄ɔɔmɔ, i wurama n̄ɛn mi, kpa n̄ɛ, Gusunɔ w̄allu ka tem Yinni n̄ maa wura b̄ɛɛn mi. N̄ɛ, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

⁴ I ku ka b̄ɛɛn baababa weena be n̄ɛn s̄omɔ gbi-ikobu ba n̄ɛn gari s̄ɔɔwa ba n̄ɛɛ, bu ben daa k̄ɔsa derio. Adama ba n̄ s̄omɔ be swaa daki bu sere man m̄ɛm n̄ɔɔwa.

⁵ Mana beɛn baaba be, ba wāa tē. Səmə ben tii, ba wāa sere ka tē?

⁶ Aawo, ba gu. Ka mɛ, wooda ka gari yi na nɛn səmə be wē, ba yi beɛn baababa sōwa, ma ba gōru gōsia ba nɛɛ, nɛ Gusunə wəllu ka tem Yinni na bu kua nge mɛ na gōru doke ben daa kōsan sō.

Sakari u dumi wa kāsiru sə

⁷ Darusin bandun wōɔ yirusen suru wəkura tiase, wi ba mō Sebati, win sō yenda nɛse səra Yinni Gusunə u ka win səmə Sakari, Berekian bii, Idon debubu gari kua kāsiru sə.

⁸ Wee ye u wa kāsɪ te sə. Wōkuru, u durə goo wa u dum swāa sənɪ u ka yō dānu ganun suunuə, wəwa gaa sə. Ma dum swēɛ ka dum bɛrə wurusu ka dum kaaba yi wāa win biruə.

⁹ Ma u bikia u nɛɛ, nɛn Yinni, mba dumi yin tubusianu.

Ma Gusunən gərado wi, u nùn sōwa u nɛɛ, kon nun yi tubusia.

¹⁰ Yera u nùn sōwa u nɛɛ, dumi yi, yi sāawa yi Gusunə u gərɪma yi ka tem bukiana.

¹¹ Ma dumi yin tii yi gərado wi sōwa yi nɛɛ, sa tem bukiana sa wa mɛ kpuro mu wāa bəri yendu sə.

¹² Ma gərado wi, u nɛɛ, Gusunə wəllu ka tem Yinni, sere saa yerà kaa Yerusalemu ka Yudaban wuu si su tien wənwendu wa, si a ka mərɪ sāa saa wōɔ wata ka wəkurun di.

¹³ Ma Yinni Gusunə u gərado wi wisa ka gari dori yi yi nùn gōru yɛmia.

Yinni Gusunə

u koo kpam Yerusalemu gəsi

14 Gərado wi, u maa nùn sḡwa u nεε, a geruo a nεε, ameniwa wi, Yinni Gusunḡ u gerua.

U nεε, u Yerusalemu ka Siḡnin kīru mḡ ta kpā.

15 Meya u ka bwese ni nu tii sue mḡru mḡ.

Yellu u raa ka nu mḡru kua fiiko.

Ma nu Yerusalemu kḡsa kua.

16 Yen sḡna wi, Gusunḡ wḡllu ka tem Yinni u nεε,

u koo Yerusalemun wḡnwḡndu ko.

Ba koo win sḡa yeru bani.

Kpa bu Yerusalemun kpεεkpεεku yīire.

17 Win wusu su koo dukia yibu.

U koo maa Yerusalemu nukuru yemiasia.

Kpa u maa ye gḡsi win tiin sḡ.

Wi, Gusunḡ, wḡllu ka tem Yinniwa u yeni gerua.

2

Sakari u kḡbi nne

ka sekobu nne wa kāsiru sḡ

1 Sakari u nḡni seeya ma u maa kḡbi nne wa.

2 Ma u gərado wi u ka nùn gari mḡ bikia u nεε, kḡbi yirḡ mini.

Ma u nùn wisa u nεε, kḡbi yi yi Yudaba ka Isireliba ka Yerusalemugibu yarinasiawa mi.

3 Yen biru, Yinni Gusunḡ u maa nùn sekobu nne sḡḡsi.

4 Ma u nùn bikia u nεε, mba seko be, ba kobu na.

Ma u nùn wisa u nεε, ba nawa bu ka kḡbi yi tḡya ko, kpa bu yi bḡḡku yi, yi yi Yudan tem wḡri yi mḡn tḡmbu yarinasia sere ben goo kun kpīa u ka tii yina.

Sakari u wḡε wa kāsiru sḡ

5 Ye Sakari u maa mḡera, yera u durḡ goo wa u wḡε yīirutii neni.

6 Ma u nùn bikia u nεε, mana a dḡḡ.

Ma u wisa u nɛɛ, na dɔɔwa n Yerusalemu yĩire n ka yen dɛɛbu ka yen yasum wa.

⁷ Sanam mɛ Gusunɔn gɔrado wi u ka nùn gari m̀, u susim wee, yera gɔrado goo u maa na u ka wiɔnɔ yinna.

⁸ Ma u nùn sɔɔwa u nɛɛ, a duka doo a aluwaasi wi sɔ a nɛɛ, Yerusalemu ya koo ko wuu gè ba ñ maa gbāraru toosimɔ. Domi gen tambu ka gen yaa sabenu koo dabia.

⁹ Yinni Gusunɔ u maa nɛɛ, u ko n sãa nge gbāra dɔɔgiru Yerusalemu yen sɔ. Meya u ko n maa sãa yen bɛɛɛ.

Yinni Gusunɔ u be ba raa

kpikiru da soku

¹⁰ Sakari u nɛɛ,

Yinni Gusunɔ u gerua u nɛɛ,
bɛɛ be u raa yarinasia handunian goonu nne ye sɔɔ,
i wurama.

I seema i wurama saa sɔɔ yɛsan nɔm geu gian di.

¹¹ Bɛɛ Yerusalemugibu, bɛɛ be i yoru dimɔ
Babiloniɔ,

i kisirama.

¹² Domi wi, Gusunɔ wɔllu ka tem Yinni u nɛɛ,
yeniban biru,

Yerusalemun bɛɛɛ ya koo wurama.

Wee u man gɔriɔ bwese ni nu bɛɛn yānu guran mi.

U nɛɛ, nù n maa bɛɛ baba,

ya sãawa nge win tiin naniya nu baba.

¹³ Wee u koo nu nɔma doke
kpa nu gɔsia bɛɛn yobu.

Saa ye sɔɔra nu koo gia ma Gusunɔ, wɔllu ka tem
Yinniwa u man gɔrima.

14 Wiya u nεε, bεε Yerusalemugibu, i nuku dobun kuuki koowo.

Domi u koo na u n ka bεε wãa.

15 Bwese dabina nu koo wura wi, Yinni Gusunən mi gia yen tōo te,

kpa nu ko win tōmbu,

kpa u n wãa ka be.

Saa ye sōra i ko i gia ma wi, Gusunə wəllu ka tem Yinniwa u man gərima.

16 U ko n maada Yuda mə tem dεeram mε sōo.

U koo maada Yerusalemu gəsi.

17 Baawure u koo nōo mari Yinni Gusunən wuswaaə.

Domi u koo seema win wãa yee dεerarun di.

3

Sakari u yāku kowo wa

kāsiru sōo

1 Sakari u Yosue yāku kowo tənwerō wa u yō Yinni Gusunən gəradon* wuswaaə. Ma Setam† u yō win nəm geuə u ka nùn taarε wě.

2 Ma Yinni Gusunən gərado u Setam sōowa u nεε, Gusunə u nun gerusi wi, wi u Yerusalemu gəsa. A n yē ma Yosue u sāawa nge dāa nōo ge ba wuna dōon di?

3 N deema yāa disinugina Yosue u sebua u ka yō gərado win wuswaaə.

4 Ma gərado wi, u be ba yō win wuswaaə sōowa u nεε, bu Yosuen yāa disinugii ni wunə. Ma u Yosue

* **3:1 Yinni Gusunən gərado** - Ka Heberum ba yorua Yinni Gusunə tona. † **3:1 Setam** - Win səmbura u ka taarε da Gusunən wuswaaə.

sɔɔwa u nɛɛ, wee na nun wunen toranu wuna. Ma na nun tɔɔ baka yānu sebusia.

⁵ U maa wooda wɛ u nɛɛ, bu nùn dawani ye ya dɛɛre bɔkusio. Ma ba nùn ye bɔkusia. Ma ba nùn yānu sebusia. Saa ye sɔɔ, gɔrado wi, u yɔ mi.

⁶ U Yosue gari yini sɔɔwa u nɛɛ,

⁷ amɛniwa wi, Gusunɔ wɔllu ka tem Yinni u gerua. U nɛɛ,
à n sīimɔ win swɛɛ sɔɔ,
ma a win woodaba mɛm nɔɔwammɛ,
wuna kaa win sãa yeru ka ten yaaran sɔmburu
kpara.

U koo nun kowa be ba win sɔmburu mɔn turo.

Yinni Gusunɔ

u koo win sɔm kowo naawa

⁸ Yosue, wunɛ yāku kowo tɔnwero,
wunɛ ka wunen tɔn be ba sɔ wunen wuswaaɔ,
i swaa dakio i nɔ.
Tɔn be, ba ko n gina sãawa yīreru wi u sisin sɔ.
Domi Yinni Gusunɔ u koo win sɔm kowo gɔrima wi
u sãa kp̄ii p̄tura.

⁹ Wunɛ Yosuen wuswaaɔ, u kperu garu yiimɔ.

Wuswɛɛ nɔɔba yiruwɔ ta mɔ.

Win tiiwa u koo yore te sɔɔ.

Kpa u tem mɛn toranu wuna sɔɔ teeru.

¹⁰ Wi, Gusunɔ wɔllu ka tem Yinni u nɛɛ,
yen tɔɔ te, i ko i sokuna i nuku dobu ko b̄ari yendun
sɔ b̄ɛɛn d̄aa gbaanɔ.

4

Sakari u dabu wuragu

ka d̄aa ye ba m̄ò olifi wa

kāsiru sɔɔ

¹ Gusunən gɔrado wi u ka Sakari gari mɔ u na u nùn yamia nge mɛ ba ra tɔnu dom yamiɛ.

² Ma u nùn bikia u nɛɛ, mba a waamɔ mi.

Ma u nùn wisa u nɛɛ, wuran dabuwa na waamɔ gèn wɔllɔ ba wekeru garu sɔndi. Weke te, ta kãanu nɔɔba yiru mɔ. Nin wɔllɔwa ba fitilanu sɔndi tia tia. Kãa nin min diya gum mu ra ka de fitila nin mi.

³ Olifin dānu yiru ya wãa weke ten bɔkuɔ. Teeru nɔm dwaru gia, teeru maa nɔm geu gia.

⁴ Ma Sakari u wure u gɔrado wi bikia u nɛɛ, yinni, mba yeniba kpuron tubusianu.

⁵ Ma Gusunən gɔrado u nɛɛ, a n̄ yen tubusianu yɛ?

⁶⁻¹⁰ Ma Sakari u nɛɛ, aawo, yinni. Ma gɔrado u nɛɛ, fitila nɔɔba yiru ye, ya sãawa Yinni Gusunən nɔni yi yi tem bukianamɔ.

¹¹ Ma Sakari u maa nɛɛ, mba olifin dānu yiru ye ya wãa dabu gen nɔm geuɔ ka gen nɔm dwarɔ min tubusianu.

¹² U maa bikia u nɛɛ, mba olifin kãanu yiru yen tubusianu ni nu wãa dabun kãanu yiru yen bɔkuɔ, min di gum kokumɔ nge wura.

¹³ Yera u wisa u nɛɛ, a n̄ nin tubusianu yɛ?

Ma u nɛɛ, aawo, Yinni.

¹⁴ U nùn wisa u nɛɛ, nu sãawa tɔmbu yiru be na gɔsa ba nɛ, tem kpuron Yinni sãamɔ.

Nɔɔ mwɛɛnu Sorobabelin sɔ

(6b) Yera u maa nɛɛ, wee ye Yinni Gusunɔ u Sorobabeli sɔɔmɔ. U nɛɛ, n n̄ mɔ ka wi, Sorobabelin dam n̄ kun mɛ ka win yiikowa u koo kpĩ u sɔmburu ko. Adama ka wi, Gusunən Hunden dama.

Wi, wəllu ka tem Yinniwa u yeni gerua.

(7) U maa nεε,

Sakari, mba n da n guu baka te ta wāa Sorobabelin
wuswaaɔ.

Sorobabeli wi, u koo tu kəra

kpa u kpee geeru yara

te ba koo sɔndi sāa yerun wii kpiirɔ.

Saa ye sɔɔ, tɔmbu ba koo nuku dobun kuuki ko ba
n mɔ

anna a kpee buraru wa.

(8) Yinni Gusunɔ u maa Sakari sɔɔwa u nεε,

(9) Sorobabeliwa u dii ten kpεεkpεεku swīi.

Wiya u koo maa ten bana wiru go.

Saa ye sɔɔra nen tɔmbu ba koo gia ma nε, Gusunɔ
wəllu ka tem Yinniwa na nun gərɪma.

(10) Yen sɔ, bu ku sɔmbu ten tore gεm

baa tɔ n sāan na piibu.

Ba koo nuku dobu ko

bà n wēε wa

yi ba ra ka ganan dɛndabu mεeri

Sorobabelin nɔmaa.

5

Sakari u tireru wa ta yɔɔwa

¹ Sakari u maa nɔni seeya kāsiru sɔɔ ma u tire
kureru garu wa ta yɔɔwa.

² Ma Gusunɔn gɔrado u nùn bikia u nεε, mba a
waamɔ mi.

Ma u nùn wisa u nεε, tire kureru gara na waamɔ
ta yɔɔwa. Ten dēεbu sāawa gɔm soonu yendu. Ten
yasum maa gɔm soonu wɔkuru.

³ Yera u nùn sɔɔwa u nεε, bɔriya ta sɔɔwa yi yi koo
yabi tem mε kpuro sɔɔ. Ten bee tiaɔ, ba yoruawa

ma ba koo gbenɔbu kpuro gira minin di. Bee tiaɔ maa ba koo be ba ra b̄ori weesugii ko gira.

⁴ Gusunɔ wɔllu ka tem Yinnin tiiwa u koo de b̄ori yi, yi na kpa yi gbenɔbun yɛnusu di ka sere be ba ra ka Yinni Gusunɔn ȳisiru b̄ore kam. Miya yi koo sina yi yin w̄aa yeru ko kpa yi ben dirun kpɛɛkpɛku ka ten kpenu di.

Sakari u tɔn kurɔ goo wa

kāsiru sɔɔ

⁵ Gusunɔn gɔrado wi, u Sakari susi ma u nɛɛ, a nɔni seeyo a wa ye ya yarim wee.

⁶ Ma u n̄n wisa u nɛɛ, mba mi.

Ma u nɛɛ, birera mi, ta yarim wee tɛ sɔɔ tem min tɔmbu kpuron toranu yiba.

⁷ Sanam mɛ bire ten wukiritia ye ba kua ka pɛerum ya wukiara, yera u kurɔ goo wa u s̄ɔ ten sɔɔwɔ.

⁸ Ma gɔrado wi, u nɛɛ, kurɔ wi, u s̄awa toranu.

Ma u wure u kurɔ wi taare bire ten sɔɔwɔ, ma u wukiri.

⁹ Ye u maa nɔni seeya wɔllɔ, yera u kurɔbu yiru gabu wa kāsiru sɔɔ. Kurɔ be, ba kasi mɔ nge kpakpayɛ, ma woo ga yi suamɔ. Ma ba na ba bire te sua ba ka da wɔllɔ.

¹⁰ Ma u gɔrado wi bikia u nɛɛ, mana ba ka tu dɔɔ.

¹¹ U n̄n wisa u nɛɛ, ba ka tu dɔɔwa Babilonin temɔ. Miya ba koo tu diru bania. B̄a n tu bana ba kpa, kpa bire te, ta n w̄aa mi.

6

Sakari u tabu keke nne wa

kāsiru sɔɔ yi dumi gawe

¹ Sakari u maa nōni seeya ma u tabu kēkē nne wa yi dumi gawe yi yariō guunu yirun baan di. Guu ni, nu sãawa sii ganduginu.

² Tabu kēkē gbiikaa, dum swēeya yi gawe. Yiruse, kōnkōrōba.

³ Itase, kaaba. Nnese, dumi yi yi bau swāasu mō.

⁴ Ma u gōrado wi u ka nūn gari mō bikia u nēe, berà mi nen Yinni.

⁵ U nūn wisa u nēe, wəllun goonu nnen wosa si su raa wāa Gusunō, tem kpuron Yinnin bōkuō. Siya su tē doonō.

⁶ Dum kōnkōrō be ba tabu kēkē yen tia gawe mi, ba dōwa sōo yēsan nōm geu gia. Ma dum kaa be, ba swīi. Adama dum bau swāasugii yi, yi dōwa sōo yēsan nōm dwaru gia.

⁷ Dum swēe yi, yi yara ma yi kana yi da yi tem bukiana. Ma gōrado wi, u yi sōwa u nēe, yi doo yi tem mē bukiana.

Ma yi tem mē bukiana.

⁸ Gōrado wi, u nūn soka u nēe, a mēerio a wa. Dumi yi yi da sōo yēsan nōm geu gia mi, yi Gusunōn mōru suresiawa bera mi.

Ba koo Yinni Gusunōn

sãa yeru seeya

⁹ Yinni Gusunō u Sakari sōwa u nēe,

¹⁰ a yoo beni, Helidai ka Tobiya ka Yedayan kēnu mōo kpa a da Yosiasi, Sofonin biin yenuō mi yoo be, ba wāa sanam mē ba tunuma Babiloniō.

¹¹ Kpa a sii geesu ka wura sua a ka sina furō ko ge kaa doke Yosue, yāku kowo tōnwero, Yosadakin biin wirō.

¹² Kpa a nūn sō a nēe, ameniwa nē, Gusunō wəllu ka tem Yinni na gerua. Na nēe,

goo wãa wi ba m̀ kp̄ii p̄atura.
Saa win min diya wãara koo yari
kpa u nen sãa yee te bani.

¹³ U koo sina yãnu sebe,
kpa u sina win sina ḡn̄āo u t̄ambu kpara.
Yãku kowo ko n wãa win b̄akūo
kpa ba n n̄ō tia sãa mam mam.

¹⁴ Sina fur̄o ge, ga ko n wãawa n̄e, Yinni Gusun̄on
sãa yer̄o. Geya ga koo de bu Helemu ka Tobiya ka
Yedaya ka H̄eni, Sofonin bii yaaya.

¹⁵ Ma Sakari u n̄ēe, be ba wãa n toma, ba koo na
bu sãa yee te bani. Saa ye s̄ōra ba koo gia ma n̄e,
Gusun̄o w̄ollu ka tem Yinniwa na nun ḡrima.

Yeni kpuro ya koo koorawa ì n n̄e, Gusun̄o b̄een
Yinnin gere m̄em n̄ōwa mam mam.

7

N̄ō b̄aku te ba ka

Yerusalemun bansu yaayam̄o

¹ Darusin bandun w̄ōo n̄n̄ese s̄ōo, yen suru n̄ōba
n̄n̄ese wi ba m̀ Kisilun s̄ōo n̄n̄ese s̄ōra Yinni
Gusun̄o u ka Sakari gari kua u n̄ēe,

² Beteligibu ba raa Sar̄ēs̄ēe ka Reḡemu Meleki ka
gabu ḡra Gusun̄o w̄ollu ka tem Yinnin sãa yer̄o bu
ka win durom kana.

³ Kpa bu maa yãku kowobu ka win s̄om̄obu bikia
bà n ko ba n sum̄an na, kpa ba n n̄ō b̄akua w̄ōon
suru n̄ōbuse kpuro s̄ōo nge m̄e ba m̀ t̄ēebun di.

⁴ Yera Gusun̄o, w̄ollu ka tem Yinni u Sakari s̄ōwa
u n̄ēe,

⁵ a yãku kowobu ka t̄on be kpuro wisio a n̄ēe,
saa w̄ōo wata ka w̄akurun di, ba ra n̄ō b̄oke

kpa ba n wāa nuku sankiranu sɔɔ wɔɔn suru
nɔɔbuse ka nɔɔba yiruse sɔɔ.

Adama ba ñ ye mɔ bu ka man bɛɛɛ wɛ.

⁶ Bā n maa dimɔ, ba nɔrumɔ, ben tiin sɔna.

⁷ Yellu, nɛ, Yinni Gusunɔ na tɔmbu kirɔ kua ka
gari yinin bweseru nɛn sɔmɔ gbiikobun min di. Saa
ye sɔɔ, Yerusalemu ka wuu si su ka ye sikerenen
tɔmbu ba wāa bəri yendu sɔɔ, ma tɔmba yiba sɔɔ
yɛsan nɔm dvaru gia ka wɔwɔɔ.

⁸⁻⁹ Gusunɔ wɔllu ka tem Yinni u maa Sakari sɔɔwa
u nɛɛ, a tɔn be gari yini yaayasio yi yi nɛɛ,
bu tɔmbu sirio dee dee,

kpa ba n tɔn geeru ka wɔnwɔndu mɔɔsinɛ.

¹⁰ Bu ku gɔminibu ka gobekuba

ka sɔbu ka s̄arobu dam d̄are.

Bu ku maa ben winsim k̄ɔsa bwisikusi.

¹¹ Adama ba ñ gari yi swaa sue. Ba swaa taayawa.

¹² Ma ba ben ḡrusu b̄obiasia nge kpee kpikuru.
Ba ñ nɛ, Gusunɔ wɔllu ka tem Yinnin wooda ye
swaa daki, ye na bu wɛ saa nɛn sɔmɔbun min di, be
nɛn Hunde u ka gari kua. Ma ben swaa taa bi, bu
man m̄aru kua too.

¹³ Sanam mɛ na bu soka, ba ñ wisa.

Yen sɔna nɛn tii na ñ maa bu wisa

sanam mɛ ba man somiru kana.

¹⁴ Yen sɔna na bu yarinasia bwesenu kpuron suunu
sɔɔ ni ba ñ daa yɛ.

Ma ba ben tem deri dirum

goo ku ra maa sare mi.

Ma tem gem mɛ, mu kua bansu.

Nɛ, Gusunɔ wɔllu ka tem Yinniwa na yeni gerua.

8

Yinni Gusunɔ u koo

Yerusalemu wesia nge yellu

- ¹ Gusunə wəllu ka tem Yinni u gerua u nεε,
² nεn nisinu kpā Yerusalemun sō.
 Domi na ye kī gem gem.
³ Yen sōna na nεε, kon wura Yerusalemu ye sō
 kpa na n wāa mi.
 Ba koo ye soku wuu gemguu.
 Kpa bu maa nε, Gusunə wəllu ka tem Yinnin guu te
 soku guu dεeraru.
⁴ Durə təkənu ka kurə təkənu
 nu koo ka dēki sīima
 kpa nu na nu sina yen batumaba sō.
⁵ Bii aluwaasiba ka bii wəndiaba
 ba koo yibu yen batuma be sō
 ba n dweebu mō.
⁶ Isireli be ba tien nōni sō,
 ya ko n sāa nge ye ya kun kpē yu koorā.
 Adama nε, Gusunə wəllu ka tem Yinni,
 kon kpī n maamaaki ye ko.
 Nena na yeni gerua.
⁷ Wee na nεn tōmbu faaba mō
 be ba wāa sōo yari yerə ka sōo duu yerə.
⁸ Kon ka bu wurama kpa bu sina Yerusalemu
 ba n sāa nεn tōmbu
 kpa na n maa sāa ben Yinni gemgii
 wi u naanε mō.
⁹ Wee ye nε, Gusunə wəllu ka tem Yinni na gerua.
 Na nεε, i wərugəru koowo
 bεε be i nua gisə ye nεn səməbu ba gerua
 sanam mε ba nεn sāa yee ten kpεεkpεεku swīi.
¹⁰ Domi yellu, goo ku ra win səmburun kəsiaru wa.
 Goo ku ra maa yaa sabe ni nu nùn səmburu kuan
 kəsiaru wē.
 Saa ye sōo, goo ku ra yari.

Goo ku ra maa du ka b̄ari yendu yiberɛban s̄o.
 Domi na t̄ambu ȳosuwa bu ka w̄arina.

¹¹ Adama t̄ɛ, na n̄ maa Isireli be ba tie kuammɛ nge
 mɛ na kua yellu.

Nɛ, Gusun̄o w̄ollu ka tem Yinniwa na yeni gerua.

¹² Kon de b̄ari yendu tu duwa tem s̄o kpuro.

Resɛm ya koo ma.

Gura ya koo nɛ

kpa tem mu d̄ianu ko.

Doma nini kpurowa kon Isireli be ba tie kua.

¹³ Bɛɛ Yudaba ka Isireliba,

wee i kua bwese te na b̄arusi bwesenun suunu s̄o.

Adama t̄ɛ, kon bɛɛ faaba ko

kpa i n s̄a domarugibu t̄ambun suunu s̄o.

Yen s̄o, i ku b̄erum ko.

I de i n w̄aruḡaru m̄o.

¹⁴ Ameniwa nɛ, Gusun̄o w̄ollu ka tem Yinni na
 gerua.

Na nɛɛ, na raa ḡoru doke n bɛɛ k̄osa kua
 ȳen s̄o b̄een baababa ba n̄en m̄aru seeya.

Na n̄ daa ḡoru ḡosie n ye k̄obia.

¹⁵ Adama t̄ɛ, na ḡoru doke

n Yerusalemu ka Yudan tem kpuro gea kua.

Yen s̄o, i ku b̄erum ko.

¹⁶ I ka gari yini s̄amburu koowo.

Yiya, baawure u n da win winsim gem s̄o.

Kpa i n da baawure siri gem s̄o

i n ka w̄a b̄ari yendu s̄o.

¹⁷ I ku goo k̄osa kua.

I ku b̄ari weesugii ko.

Domi yeniba kpurowa na tusa.

Nɛ, Yinni Gusun̄owa na yeni gerua.

N̄o b̄akurun t̄aru ta koo

gəsira nuku dobun tōru

18 Gusunə wəllu ka tem Yinni u nεε,

19 nəə bəku ni i ra ko suru nnese səə ka suru nəəbuse səə ka suru nəəba yiruse səə ka suru wəkuruse səə, nu koo gəsira nuku dobun tōnu Yudaə. Ni səəra ba ko n da tōə bakanu di.

Adama yeba kpuro səə, i de i gem ka bəri yendu kīa.

20 Na maa wure na nεε,
təmbu ba koo na Yerusalemuə
saa wusu dabinun di.

21 Wusu gasun təmbu ba koo gasun təmbu sǝ bu
nεε,
bu da bu nε, Gusunə wəllu ka tem Yinnin durom
kasu Yerusalemuə
kpa bu man sǝ.

22 Geema, bwese dabinu ka maa bwese ni nu dam
mə
nu koo na nu nen durom mε kasu
kpa nu man sǝ.

23 Nε, Gusunə wəllu ka tem Yinni na nεε,
yen tōə te, bweseru baatere səə,
təmbu wəku wəkubu ba ko n Yuu turon yabe soo
neni
ba n mǝ, ba koo ka nùn da.

Domi ba nua ma nε, Gusunə na wǝa ka wi.

ISIRELIBA KA BWESE TUKUNU**9***Yinni Gusunə**u koo bwese ni nu tie siri*

1 Ameniwa Yinni Gusunə u gerua Hadarakin tem
sǝ u nεε,

kon wuu ge ba mǝ Damasi siri.

Domi nen nǝni wǝa təmbu səə

nge mε yi wāa Isireliban bwese keri kpuro sɔɔ.

² Kon maa Hamati ye ya wāa Damasin tem nɔɔ bura
yerɔn tem siri

ka Tiri ka sere maa Sidoni,
baa mε wuu sin tɔmbu ba bwisi mɔ.

³ Tiri ye, ya wāa gbāra damgirun suunu sɔɔ.
Mεya ya gobi guramɔ nge tua.

Ma ya wura guramɔ nge pɔtɔkɔ.

⁴ Adama nε, Yinni Gusunɔ, kon ye kpuro mwa.

Kon yen dam sure nim wɔku sɔɔ

kpa n de yu dɔɔ mwaara.

⁵ Asikalonigibu ba koo ye wa

kpa bu bεrum duura.

Kon de tem yiiri bakabu bu Gasa wɔri,

kpa Ekoronigibun yīiyɔbu kpuro bu kam ko.

Gasa ya koo sunɔ bia.

Goo kun ko n maa wāa Asikalonio.

⁶ Sɔbu ba koo na bu sina Asidɔduɔ.

Kpa n Filisitiban tii suabu kpeerasia.

⁷ Ba ñ maa yem dimɔ.

Ba ñ maa bũu yāku dīanu dimɔ.

Ba koo kowa nε, Gusunɔn tɔmbu nge Yudaba

kpa Ekoronigibu ba n maa sãa nen tɔmbu

nge mε Yebusiba ba kua.

⁸ Kon nen sansani gira n ka nen sãa yeru sikerena.

Kpa yiberε be ba daamɔ ba wuramamɔ bu ku raa ye
wɔri.

Dam dioba kun maa sarɔ mi.

Domi nen nɔni wāa mi.

Sunɔ wi u ka bɔri yendu sisi

⁹ Bεε Siɔnigibu, i nuku doɔn kuuki koowo.

Bεε Yerusalemugibu, i yɛerio nuku doɔn sã.

Wee bεen sina boko u sisi bεen mi.

U sãawa gemgii ka faaba kowo.

U ñ tii sue.

Ƙeƙeƙu buuwa u sɔni.

¹⁰ Kon de tabu ƙeƙe yi kpe Efaraimun temɔ
kpa dumi ka ten ni ba raa ka tabu kua yu kpeera
Yerusalemuɔ.

Sunɔ wi, u koo ka bwesenu bɔri yendu naawa.

U ko n bandu diiwa nim wɔku geen di

sere ka nim wɔku giɔ,

saa maa daa te ba mɔ Efaratin di n ka da handunian
goonu nne sɔɔ.

Pirisɔmban karabu

¹¹ Yinni Gusunɔ u neɛ,
nen arukawani ye na ka beɛ bɔkuan sɔ,
ma i ye sire ka yãku yaa yem,
kon been yobu yara dɔkɔ kpirirun di te ta ñ nim mɔ.

¹² Beɛ yobu, beɛ be i yĩiyɔ bakabu mɔ,
i wuro been wusɔ si su gbãranu mɔ.

Na maa beɛ nɔɔsiamɔ ma kon beɛ domaru kua
nge yellugirun nɔn yiru.

¹³ Kon Yuda dendi nge tendu.

Kpa Efaraimu ya n sãa ten sɛenu.

Yerusalemu, kon wunen bibu sua bu Gerekiba tabu
wɔri.

Kon bu kowa nge tabu durɔ damgiin takobi.

¹⁴ Ne, Yinni Gusunɔ, kon tii sɔɔsi wɔllɔ.

Nen sɛu ga koo doona nge guru maakinu.

Kon kɔba so,

kpa n sarama guru woo bɔkɔ sɔɔ,

ge ga wee saa sɔɔ yɛsan nɔm dwaru gian di.

¹⁵ Ne, Gusunɔ, wɔllu ka tem Yinni, kon nen tɔmbu
kɔsu.

Ba koo ben yiberɛba kamia bu ben kpurantɛnun
kpenu kɔsuku.

Kon de yiberε ben yεm mu yari nge tam,
 n̄ kun mε nge yāku yaa yεm mε mu ra gb̄εru yibu
 bu yēka yāku yerun kāan̄.

¹⁶ Yen t̄ō te, kon n̄n t̄ambu faaba ko
 nge mε yāa k̄paro u ra win yāanu faaba ko.
 Ba koo balli ben tem̄ nge kpee gobigii
 ni ba mani sina fur̄ s̄ō.

¹⁷ Tem miya doo n̄ōru ka buram mu ko n wāa.
 Alikama ka tam koo de aluwaasiba ka w̄ndiaba ba
 n dam m̄.

10

Gusun̄ turowa s̄a Yinni

¹ I Yinni Gusun̄ kan̄ u bεε tom buruku gura k̄.

U koo de guru woo gu na
 kpa guru baka yu nε.

Kpa yakasu su kpi baama.

² Domi bū n̄n bw̄arokunu ba m̄ Terafimu nu
 weesu m̄.

S̄robu ba k̄asi weesuginu waam̄.

Ben dosusu su s̄awa weesu.

Sin nuku yemiasiabu s̄awa kam dirum.

Yen s̄na ba sirene nge yaa sabenu.

Ba w̄nw̄ndu soore,

domi ba n̄ k̄paro m̄.

Yinni Gusun̄

u koo win t̄ambu yakia

³ Yinni Gusun̄ u nεε,

na ka k̄paro tuko be ba n̄n t̄ambu k̄pare m̄ru m̄.

Be, be ba s̄a nge bonu mi, kon bu w̄rima.

Domi nε, Gusun̄ w̄llu ka tem Yinni

na n̄n t̄ambu Yudaba naawa.

Kon bu dendiwa tabu s̄ō nge dum girimagia.

4 Ben min diya sinambu ba koo yari.
 Kpa ba n dam mɔ nge gani gɔmburun kperu,
 ñ kun mɛ nge kuu bekurugirun gbere,
 ñ kun mɛ nge tɛn te ba ra ka tabu de.

5 Ba ko n sãawa nge tabu durɔ damgii
 be ba ben yiberɛba taakumɔ swɛɛ sɔɔ nge pɔtɔkɔ.
 Ba koo tabu ko yɛn sɔ nɛ, Yinni Gusunɔ ko na n ka
 bu wãa.
 Ben yiberɛ be ba dumi yɔɔwa ba koo sekuru wa.

6 Kon Yudaba tãsisia,
 kpa n Isireliba wɔra.
 Kon ka bu wurama,
 domi na ben wɔnwɔndu mɔ.
 Ba ko n sãawa nge be na ñ daa biru kisi.
 Domi nɛna na sãa Gusunɔ ben Yinni.
 Kon ben kanaru mwa.

7 Efaraimuba ba ko n sãawa nge tabu durɔ
 damgibu.
 Ba ko n nuku dobu mɔ nge wi u tam nɔra.
 Ben bibu ba koo ye wa kpa bu nuku dobu ko.
 Ba koo nuku dobu ko nɛ, Yinni Gusunɔn sɔ.

8 Kon wia ko bu ka mɛnnama.
 Domi nɛna na bu yakiamɔ.
 Ba koo dabia nge yellu.

9 Kpa n de ba n pusa bwesenun suunu sɔɔ.
 Mi ba wãa n toma mi,
 ba ko n da man yaaye min di.
 Kpa ba n wãa mi ka ben bibu.
 Yen biru, ba koo wurama.

10 Kon de bu wurama saa Egibitin di.
 Kon bu mɛnnama saa Asirin di.
 Kpa n de bu wurama Galadiɔ ka Libaniɔ.
 Batuma kun bu turi.

11 Ba koo nim wõku tɔbura mi ba nuku sankiraru
 wa.
 Gusunɔ u koo gen nim kurenu so,
 kpa Nilun daarun nim mu gbera.
 Asirigibun tii suabu koo kpe.
 Kpa Egibitigibun bandu tu nɔru ko.
 12 Kon nen tɔmbu tāsisiã.
 Kpa ba n sīimɔ ka nen yīsiru.
 Nε, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

11

Ba damgibu kəsuka

1 Bεε Libanigibu, i bεen kɔnnɔsu kenio
 kpa dɔɔ u bεen dāa ye ba mɔ sɛduru di.
 2 Bεε dāa ye ba mɔ sipεε, i weeweenu koowo.
 Domi sɛduruba ba wɔruka.
 Be ba tii sue mi, ba kpeera.
 Bεε Basanin dāa bakanu, i weeweenu koowo.
 Domi dāa sɔɔ ge ba n daa kpɛ bu du ga wɔruka.
 3 Kparobu ba wuri mɔ,
 domi ben bεεε ya kpa.
 Gbee sinansu su kukirimɔ,
 domi Yuudenin dāa sɔɔn bεεε ya kpa.

Kparobu yiru

4 Ameniwa Yinni Gusunɔ u Sakari sɔɔwa. U nεε, a
 yāanu kparo ni ba koo go.
 5 Be ba nu dwemɔ ba goomɔ ba n bu sεyiasiamɔ.
 Be ba maa nu dɔramɔ ba mɔ, ba nε, Gusunɔ siara,
 domi ba gobi mɔ. Nin kparobu ba ku ra maa ka nu
 yine.
 6 Nε, Yinni Gusunɔ na n maa tɔmbun wɔnwɔndu
 mɔ tem mε sɔɔ. Kon baawure bεriwa win win-
 sim nɔmuɔ ka win sunɔn nɔmuɔ. Ba koo ben

tem arumani gurawa. Na ñ maa bu wəramə ben yiberəban nəmun di.

⁷ Yera Sakari u yāanu kparabu wəri ni ba koo go. Yāa niya nu kōsuru bo. Ma u kpara deki yiru kasu. U tia soka durom, tia maa nəə tia. Ma u da u yāa ni nəəri.

⁸ Suru tian baa sɔɔ u nin kparobu ita go. Ma u ka nu tii kpara u temanabu kpana. Ma nin tii nu nùn tusa.

⁹ Ma u nəε, na ñ maa nu kparamə. Nin ni nu koo gbi, nu gbio. Ni nu koo maa tiara nu tennə.

¹⁰ Ma u win deka ye u soka durom bəəka u ka sɔəsi ma u win arukawani kusia ye u raa ka bwesenu kpuro bəkuu.

¹¹ Yen tɔɔ tera u arukawani ye kusia. Ma yāa kōsu ni nu nùn məera mi, nu gia ma Yinni Gusunən gariya yi kooramə.

¹² Ma u bu sɔɔwa u nəε, yà n bu wēre, bu nùn kəsiaru wēeyə, ya kun maa bu wēre, bu derio.

Yera ba sii geesun gobi tɛna yīira ba nùn kəsia.

¹³ Ma Yinni Gusunə u nùn sɔɔwa u nəε, a sii geesun gobi tɛna ye ba məera bure mi, məmə wēeyə.

Ma u gobi yi sua u yari Gusunən sāa yerə yi ka ko məməgii.

¹⁴ Yen biru, u maa win kpara deka yiruse ye u soka nəə tia mi, bəəka u ka sɔəsi ma Yudaba ka Isireliban baa sɔɔ nəə tia maa sari.

¹⁵ Yinni Gusunə u maa nùn sɔɔwa u nəε, a kparo nge kparo gari bəkə.

¹⁶ Domi kon kparo goo seeya tem mə sɔɔ, wi u kun yāanu nəərimə ni nu gɔɔ dɔɔ. U ñ nin binu kasum dɔɔ. U ñ ni nu məera wa tim kuammε. Mɛya u ñ maa ni nu bwāa do nəərimə. Adama u koo ni nu gum mən yaa tem sere ka nin kōriə.

17 Bõrurowa kparo gari bøkò wi u yãanu derimò.
 Takobi yu win gãseru ka win nòm geun nònu
 kòsukuo,
 kpa gãse te, tu gbera kpa nònu ge, gu gbi.

12

Yinni Gusunò

u koo Yerusalemu yakia

1 Gari yi Yinni Gusunò u gerua Isireliban sã wee.
 Wi, wi u wòllu ka tem mòmà,
 ma u maa tònù hunde dokea
 2 u nɛɛ, na Yerusalemu kua nge nòra ye ya nɛn mòru
 yiba nge tam. Ya koo bwese ni nu ka ye sikerene
 woo tiro kpɛɛ. Woo tiro ge, ga koo Yudaba kpuro
 nɛnɛ bà n Yerusalemu tarusi.
 3 Tɔɔ te sɔɔ, kon ye gɔsia nge kpee bakaru. Be ba kɪ
 bu tu sua ba koo mɛera wa. Handunian bwesenu
 kpuro nu koo menna nu tu wòri.
 4 Yen tɔɔ te, Yinni Gusunò u nɛɛ, kon ben dumi woo
 tiro kpɛɛ kpa n yin maasòbu nòni swāaru kpɛɛ, kpa
 n bwese tukunun dumi wòkoru kpɛɛ. Adama kon
 Yudaba kòsu.
 5 Yudan wirugibu ba koo nɛɛ, Yerusalemugiba ba
 sãa ben dam nɛ, Gusunò ben Yinnin sɔ, nɛ wi na
 wòllu ka tem mò.
 6 Yen tɔɔ te sɔɔ, kon Yudaban wirugibu kowa nge
 dɔɔ boko dāa sɔwò, ñ kun mɛ nge wii bɔn tɛn
 dɔɔ ba sòka dīa bòkunu sɔɔ. Ba koo bwese ni
 nu ka bu sikerene kamiawa mam mam. Adama
 Yerusalemugibu ba ko n sɔwa ben temò.
 7 Nɛ, Yinni Gusunò kon Yudaban yenusu faaba
 ko, kpa Dafidin yɛnun bɛɛɛ ka Yerusalemugibun
 bɛɛɛ yu ku raa Yuda be ba tiegia kera.

⁸ Yen tōo te, kon Yerusalemugibu kōsu. Be sōo, wi u kun daa dam mō, u koo dam kowa nge Dafidi. Kpa Dafidin yenugibu ba n sāa nge Gusunən gōrado wi u yō ben wuswaaō.

Ba gōo wooru sō

tem mē kpuro sōo

⁹ Yen tōo te, kon kookari ko n bwese ni kpuro go ni nu Yerusalemu wōrim wee.

¹⁰ Kon de Dafidin yenugibu ka Yerusalemugibu ba n wōnwōndu mō kpa ba n da kanaru ko, kpa bu gōsirama nen mi, nē wi ba yaasa sōka. Ba koo man swīisi nge wīn bii teeruru ta gu. Ba koo swīwa ka nuku sankira bakanu nge wīn bii gbiikoo u gu.

¹¹ Yen tōo te, nuku sankiraru ta ko n kpā Yerusalemuō nge te ba kua Hadadirimōon sō Megidon wōwaaō.

¹² Tem mē kpuro sōo, ba ko n gōo wooru sōwa yenu ka yenu. Dafidin yenugibu, kurōbu ka durōbu nenem. Natanin yenugibu, kurōbu ka durōbu nenem.

¹³ Lefin yenugibu, kurōbu ka durōbu nenem. Simein yenugibu, kurōbu ka durōbu nenem.

¹⁴ Nge mēya yenu si su maa tien tōmbu ba ko n gōo wooru sō nennēnka, kurōbu ka durōbu nenem.

13

¹ Yen tōo te, bwia gaa ya koo yari yu ka Dafidin yenugibu ka Yerusalemugibun toranu wōka.

Yinni Gusunō u koo

wīn sōmō weesugibun

bwāarokunu kōsuku

² Yen tɔɔ te, nε, Gusunɔ wɔllu ka tem Yinni kon bŭnun yĩsinu kpeerasia tem mε sɔɔ kpa bu ku raa maa nu yaaya. Kon maa nen sɔmɔ weesugii be ba bŭu sɔarun kĩru mɔ mi wuna.

³ Goo ù n gari weesugii mɔ, win tundo ka win mero ba koo nùn sɔwa bu nεε, kaa gbi. Domi a weesu mɔwa ka Yinni Gusunɔn yĩsiru. Kpa tundo wi, ka mero wi, bu nùn takobi sɔku bu go sanam mε u gari yi mɔ.

⁴ Yen tɔɔ te, Gusunɔn sɔmɔbu ba koo sekuru wa ben kási weesuginun sɔ. Bà n gari mɔ, ba ñ maa yabe sansuginu sebumɔ bu ka tɔmbu nɔni wɔke.

⁵ Ben baawure u koo nεεwa, u ñ sãa Gusunɔn sɔmɔ. Wi, gbaa wukowa. Domi ba nùn dwawa saa win piiburun di.

⁶ Bà n nùn bikia ba nεε, mana u sere mεera yeni wa ye ya wãa win nɔmaɔ, kpa u wisi u nεε, u ye wawa win bɔrɔ kĩnasibun yenuɔ.

Ba koo gia ma

Gusunɔwa u sãa Yinni

⁷ Gusunɔ, wɔllu ka tem Yinni u nεε, takobi, a nen kparo wi na kua nen bɔɔ wɔrio. A nùn goowo kpa yãanu nu yarina, kpa n ni nu kun dam mɔ wɔri.

⁸ U maa nεε, bà n tem mɛn tɔmbu bɔnu kua suba ita, yen suba yiru ya koo gbi kpa sube tee teni tu tiara.

⁹ Kon sube tee te dɔɔ doke kpa n tu sɔwa nge mε ba ra sii geesu sɔwe. Kon tu sɔwawa nge mε ba ra wura sɔwe. Ta koo nen yĩsiru soku kpa n tu wurari. Kon tu sɔ n nεε, ta sãawa nen tɔmbu. Kpa ten tii tu maa nεε, na sãawa Gusunɔ ten Yinni.

14

Yinni Gusunən tōru

- ¹ Bεε Yerusalemugibu, Yinni Gusunən tōra wee.
Ba koo bεen yānu gura bu bōnu ko bεen nōni biru.
- ² U koo bwesenu kpuro menna nu ka Yerusalemu wōri.
Ba koo ye mwa kpa bu yen yenusu dōo sōku.
Ba koo ka yen tən kurōbu kpuna ka dam.
Kpa bu yen tōmbun bōnu yoru mwεeri bu ka doona.
Adama ba n̄ be ba tie goomō.
- ³ Saa ye sōra Yinni Gusunō u koo tii sōosi
kpa u ka bwese ni tabu ko nge mε u ra ko tabu sōo.
- ⁴ Yen tōo te, u koo win naasu sōndi Olifin guurō
te ta wāa Yerusalemun dee deeru, sōo yari yeru gia.
Olifin guu te, ta koo besira suunuō
saa sōo yari yerun di sere sōo duu yerō.
Wōwi baka ya koo yari ten suunu sōo.
Guu ten bee tia ya koo da sōo yēsān nām geu gia
kpa bee tia yu maa da sōo yēsān mām dwardu gia.
- ⁵ Saa ye sōo, i ko i duki dawa win guunun wōwa sōo.
Domi wōwa ye, ya ko n wāawa sere Atiseliō.
I ko i duki suwa nge mε i raa kua
sanam mε tem yīribu bεε deema
Osiasi Yudaban sina bokon waati.
Saa ye sōra Gusunō nēn Yinni u koo na ka win tən dεerobu.
- ⁶ Yen tōo te, yam bururam mu n̄ ko n maa wāa.
Pura ya ko n wāa ka sere maa nim mε mu gōsira nge kperu.
- ⁷ Tōo te, ta ko n sāawa nēnem te Yinni Gusunō u yē.
Ba n̄ wōkuru ka sōo sōo wunanamō.
Adama yoka, yam bururam mu koo sōosira.

⁸ Yen tɔɔ te, nim gem mu koo yari Yerusalemun di
 kpa mɛn sukum mu koku mu da nim wɔkuɔ
 ge ga wɔa sɔɔ yari yeru gia,
 kpa sukum mu da nim wɔku ge ga wɔa sɔɔ duu yeru
 gia.

Nge mɛya n ko n sɔa sɔɔ sɔrɛru ka guran saa.

⁹ Yinni Gusunɔwa u ko n sɔa tem kpuron sunɔ.

Wi turowa u ko n sɔa Yinni.

Win turon yɔsira tɔmbu kpuro ba koo gia.

¹⁰ Isireliban tem kpuro mu koo gosia wɔwa

saa Geban di sɔɔ yɛsan nɔm geu gia

n ka da Rimɔɔwɔ Yerusalemun sɔɔ yɛsan nɔm
 dɔwaru gia.

Saa ye sɔɔ, Yerusalemu ya koo yɔsiru yari

kpa ya n wɔa yen ayerɔ.

Ya ko n wɔawa saa kɔnnɔ ge ba mɔ Benyamɛɛn di,

n ka da kɔnnɔ gbiikuuɔ,

sere ka kɔnnɔwɔ ge ba mɔ gani gɔmbunu.

Saa maa kɔsu yee te ba mɔ Hananɛɛlin di,

n ka girari sina bokon resɛm gama yerɔ.

¹¹ Tɔmba koo sina ye sɔɔ.

Ba n maa ye kam koosiamɔ.

Ya ko n wɔawa bɔri yɛndu sɔɔ.

¹² Wee nɔni swɔa te Yinni Gusunɔ u koo tɔmbu kpɛɛ

be ba Yerusalemu tabu wɔri.

Ben wasi koo kɔsiwa ba n ka sɔimɔ.

Ben nɔni yi koo kɔsi ben nɔni wɔrusu sɔɔ,

kpa ben yari yi kɔsi ben nɔsɔ.

¹³ Yen tɔɔ te, nɛ, Yinni Gusunɔ kon wahala baka
 doke ben suunu sɔɔ.

Kpa bu wɔrina bu soona.

¹⁴ Yudaba ba koo tabu ko Yerusalemuɔ,

kpa bu bwese tuku ni nu ka bu sikerɛnɛn dukia
 gurama.

Yera, wura ka sii geesu ka yāa dabinu.

¹⁵ Nin dumi ka nin birakasu
ka nin yooyoosu ka nin ketekunu
ka sere maa yaa sabe ni nu wāa mi,
kpuro nu koo dumgbeku mwaara.
Dumgbeku tia yera ya koo nu deema.

¹⁶ Bwese ni nu raa Yerusalemu ye wari,
nin ni nu tie, nu ko n da newa wōo baagere
nu yiira Gusunō sina bokon wuswaa,
wi u sāa wōllu ka tem Yinni,
kpa nu Kunun tōo bakaru ko.

¹⁷ Bweseru garu tã kun de
tu Gusunō sina boko wi u sāa wōllu ka tem Yinni
yiira

tu sā Yerusalemu,
gura kun nemo ten temo.

¹⁸ Egibitigibu bã kun de Yerusalemu

bu ka Kunun tōo bakaru ko,
gura kun nemo ben temo.

U koo bu wahala dokewa
nge bwese ni nu yina nu da
nu Kunun tōo bakaru ko.

¹⁹ Nge meya u koo Egibitigibu ka bwese ni nu yina
nu Kunun tōo bakaru da Yerusalemu kua.

²⁰ Yen tōo te, ba koo dumin yangirenu sōo yore bu
neε, Yinni Gusunōgia.

Sāa yerun wekenu kpuro nu ko n sāawa nge yāku
yerun gbēa.

²¹ Wekenu kpuro nu ko n sāawa Gusunō, wōllu ka
tem Yinniginu Yerusalemu ka Yuda.

Be ba koo yākuru na,
bera ba ko n da nu sue
bu ka ben yāku yaa yike.

Yen tōo te sōo, ba ñ maa tenkuba wasi sāa yeru mi,

ba n yãnu daramə.

Luda yá takada kú Bisá yáo
Portions of the Holy Bible in the Busa language of
Nigeria

copyright © 2005 SIM International

Language: Bisá (Busa)

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-10-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

8631d380-7d17-5581-abf9-174814e8ccc3